न्यु महाबलेश्वर गिरिस्थान विकास प्रकल्प

न्यु महाबलेश्वर कि निर्मिती क्यो हुई?

महाराष्ट्र के सातारा जिले मे महाबलेश्वर यह पर्यटकोंका मनपसंद-पर्यटन केंद्र है।महाबलेश्वर और पाचगणी यह क्षेत्र ठंडी हवा के लिए प्रसिध्द होने की वजह से यहाँ पर्यटकोंकी विशेषत: गर्मी के मोसम मे अतिरिक्त रेलचेल लगी रहती है। वहाँपर निवासस्थान, पानी वितरण इत्यादि मुलभूत सुविधाओंपर अतिरिक्त बढते दबाव के कारण केंद्रशासन पर्यावरण विभागद्वारा संबंधी मार्गदर्शक सुचना प्रस्थावित की गई है।

इस दृष्टिकोन का ध्यान रखते हुए गिरिस्थान प्रकल्प को सुयोग्य उपलब्धी, उदा- नैसर्गिक वरदान प्राप्त नयनरम्य वातावरण, विशाल जलाशय, झील-झरने, उँचे पर्वत शृंखला, पर्यटकोंको आकर्षित ऐतिहासिक स्मारक, किले, धार्मिक स्थल, एवं आने जाने के लिए सुयोग्य मार्ग व्यवस्था, इन सुविधाओं का मुल्यांकन करते हुए ५०-६० कि.मी. फैले हुए कोयना जलाशय के किनारे पर सातारा, पाटण, जावली, इन तहसिलोके सह्याद्रि पर्वत-शिखर पहाडोंपर उपलब्ध ३७२कि.मी. परिसर क्षेत्र निश्चीत किया गया है।

इस पर्यटन विकास क्षेत्रों में सातारा तहसिल के ८ गाँव, पाटण तहसिल २९ गाँव, और जावली तहस्लि के १५गाँवो का न्यु महाबलेश्वर शहर क्षेत्रों में समावेश किया गया है। यह विकास क्षेत्र शासन द्वारा उपलब्ध जमीन और निम्नस्तर उपजत जमिन तथा नापीक जमिन पर किया जायेगा।

न्यु महाबलेश्वर विकास प्रकल्प किसलिए?

- अंदाजित ५०-६० कि. मी. नयनरम्य सुखद परिसरयुक्त कोयना बॅक वॉटर्स।
- अंदाजित १०००से१२००मी. समुद्री औसत उंचाईयुक्त परिसर।
- विकास हेतू शासकिय जमीन की बडी उपलब्धी।
- महाबलेश्वर-पाचगणी इन सुप्रसिद्ध ठंडी हवा की जगह से नजदिकी परिसर।
- इको-फ्रेंडली बिजली निर्मिती, पवनऊर्जा।
- आकर्षक पर्वतघाटी, हराभरा सुंदर मनमोहक परिसर।
- कोयना अभयारण्य।
- अनेक झील-झरने, जलाशय, कास, चिखली, ठोसेघर, पालसावडे, पांगारे।
- धार्मिक स्थल:-श्रीराम मंदिर(चाफल), श्रीखंडोबा मंदिर (पाली),नटराज मंदिर(सातारा),धारेश्वर मंदिर(मराठवाडी)।
- ऐतिहासिक स्थल एवंम किले :-सज्जनगड, औंध, प्रतापगड, अजिंक्यतारा, चाफल, वासोल, जंगली जयगड।
- बांध-बंधारा :- कोयना-उरमोडी।
- रेल यातायात,सडकमार्ग, हवाईमार्ग कि उत्तम व्यवस्था।
- क्षमतायुक्त महाबलेश्वर-पाचगणी पर्यटकों की पर्यटन सुविधा।
- परिसर माध्यमोंसे आनेजानेके लिए पर्याप्त सडकमार्ग।
- साहसी खेलोंको विकसित करनेकि क्षमता।
- स्थानिक व्यक्ती/प्रदेश/राज्य कि आर्थिक परिस्थिती विकसीत करनेकी परिपूर्ण क्षमता।
- आनेवाले २० वर्षो मे अंदाजित ८०० करोड शासकिय महसूल(वित्त) मिलनेकि क्षमता।

इस विकास केंद्र मुलभूत सुविधा, सामाजिक सुविधा, पर्यटन केंद्र और अन्य विकास अंतर्गत व्यवस्था इन क्षेत्रों में निम्नलिखित ८ क्षेत्रों में विभाजित किया गया है।

१. नानेल २. आंबेघर ३. औसरीवाडी ४. रामेल ५. वेले
६. चालकेवाडी ७. पिसारवाडी ८. कास

पाटण :- भांबे, कुशी, सावरघर, काठी, निवकणे, चाफोली, दिवशी खुर्द, घाणबी, वाटोळे, कारवट, शिरल, मारूल, बाजे, नाणेल, गाढखोप, रासाटी, शिवदेश्वर, वोपोली, ढाणकल, खेगसे, नेचल, वाघणे, नाव, गोठणे, अटोली, हुंबरणे, पानेरी, कारले, सातर, जिंती, कसणी, जांभे, चिखली, जाईची वाडी, चालकेवाडी, सांडवली, धावली।

सातारा :- केलवली, कांदट, उचाट, सालोशी, वाघावले, लागज, निवली।

जावली :-आकल्पे, पिंपरी, बागणोली, शेवडी, वाघली, सुनावले, कारगाँव, उमरी।

इस प्रकल्प हेतू अंदाजित रू. ६७८ करोड रूपयों की लागत अपेक्षित है। यह प्रकल्प शासन प्रायवेट सेक्टर और संस्था के सहायता से पुर्ण किया जा रहा है। मुलभूत सुविधाओंको शासकिय स्तरोंपर विकसित किया जायेगा। तथा पर्यटन केंद्र, प्रायवेट संस्था और निवासस्थान इत्यादियों का निर्माण प्रायवेट संस्था के माध्यम से विकास किया जायेगा।

पर्यटकों की दृष्टी से संभवित विकास स्थान कास ठोसेघर, चालकेवाडी–घाणवी, पाटण इन मुख्य सडकों के आसपास निर्माण हेतु इन सभी स्थानोंपर मुलभूत सुविधा एवं सामाजिक सुविधा निर्धारित की गइ है।

मुलभूत सुविधांए:–

- कोयना जलाशय द्वारा अखंडित पानी वितरण व्यवस्था।
- १४२ कि. मी. सडकमार्ग व्यवस्था।
- हर गाँव के लिए बिजली वितरण, बिजली उपकेंद्र, अंतर्गत प्रकाश योजना एवं सडकमार्ग प्रकाशित व्यवस्था।
- गंदे पानीपर प्रक्रिया एवं नष्ट करना, बारीश के पानी का उपयोग, कूडा कचरा नष्ट करना, इत्यादी कार्य हेतू प्रदुषण नियंत्रण प्रकल्प निर्माण कार्य।
- दूरध्वनी व्यवस्था केंद्र, मोबाइल सेवा नेटवर्क इत्यादि।

सामाजिक सुविधाएं:–

- प्राथमिक स्कूल, औषध अनुसंधान केंद्र, तंत्रज्ञान एवं व्यवस्थापन ज्ञान संस्था, महाविदयालय, इत्यादि।
- आरोग्य केंद्र सेंटर, सुपर स्पेशालिटी हॉस्पिटल, निसर्गोपचार केंद्र, मानसोपचार केंद्र एवं अध्यात्मिक केंद्र।
- मनोरंजन हरित केंद्र, खेलमैदान, सभाघर, सिनेमाघर, नाटक हॉल, सार्वजनिक वाचनालय ग्रंथालय, अग्निशमन केंद्र, पुलीसथाना, डाक कार्यालय, बस स्थानक, इत्यादि।

प्रकल्प अंतर्गत प्रस्थावित पर्यटन योजना

१. वनस्पति उदयान और संवर्धन केंद्र
२. थीम पार्क ३. जॉगर्स पार्क ४. हेल्थ क्लब ५. अध्यात्मिक केंद्र
६. साहसी खेल ७. घोडेस्वार/अश्वारोहण ८. पॅरा-ग्लायडिंग
९. गिरीभ्रमण (ट्रेकिंग) १०. हॉटेल्स और रिसॉर्टस ११. गिरी विहार संकुल (हिल रिसॉर्ट) १२. कलाग्राम १३. सभागृह सुविधा
१४. प्रायव्हेट बंगलो १५. गोंल्फ कोर्ट १६. कॅलिफोर्निया के योसोमाईट नैसर्गिक वन के आधारपर वन उपलब्धी १७. अभयारण्य
१८. पंछी अभयारण्य १९. शौंकिन मच्छीमारी (फिश ॲक्टीवीटी)
२०. मनोरंजन संकुल २१. उपहारगृह २२. विहंगम दृष्य
२३. व्यवस्थापन संस्था २४. संशोधन संस्था २५. वैदयकिय संस्था
२६. हवामान वेधशाला २७. पर्यावरण प्रयोगशाला २८. सार्वजनिक स्कूल।

न्यु महाबलेश्वर गिरिस्थान विकास प्रकल्प की प्रशासकिय जानकारी:

सुकाणु समिती:-

महाराष्ट्र शासनके परिपत्रक क्र. एम. टी. सी. /२००१/४७८ दि. ११/२/२००२ नुसार प्रधान सचिव पर्यटन विभाग की अध्यक्षतामें सुकाणु समिती स्थापना की गई उसमें नियोजन, नगर विकास, महसुल(वित्त), व्यवस्थापकीय संचालक एम. टी. डी. सी. और कार्यकारी संचालक, म. रा. र. वि. महामंडल यह सदस्य सचिव का काम देखेंगे।

New Mahabaleshwar

Mumbai ((N-H-17) Goa Highway

Mumbai (N-H-4) Bangalore Highway

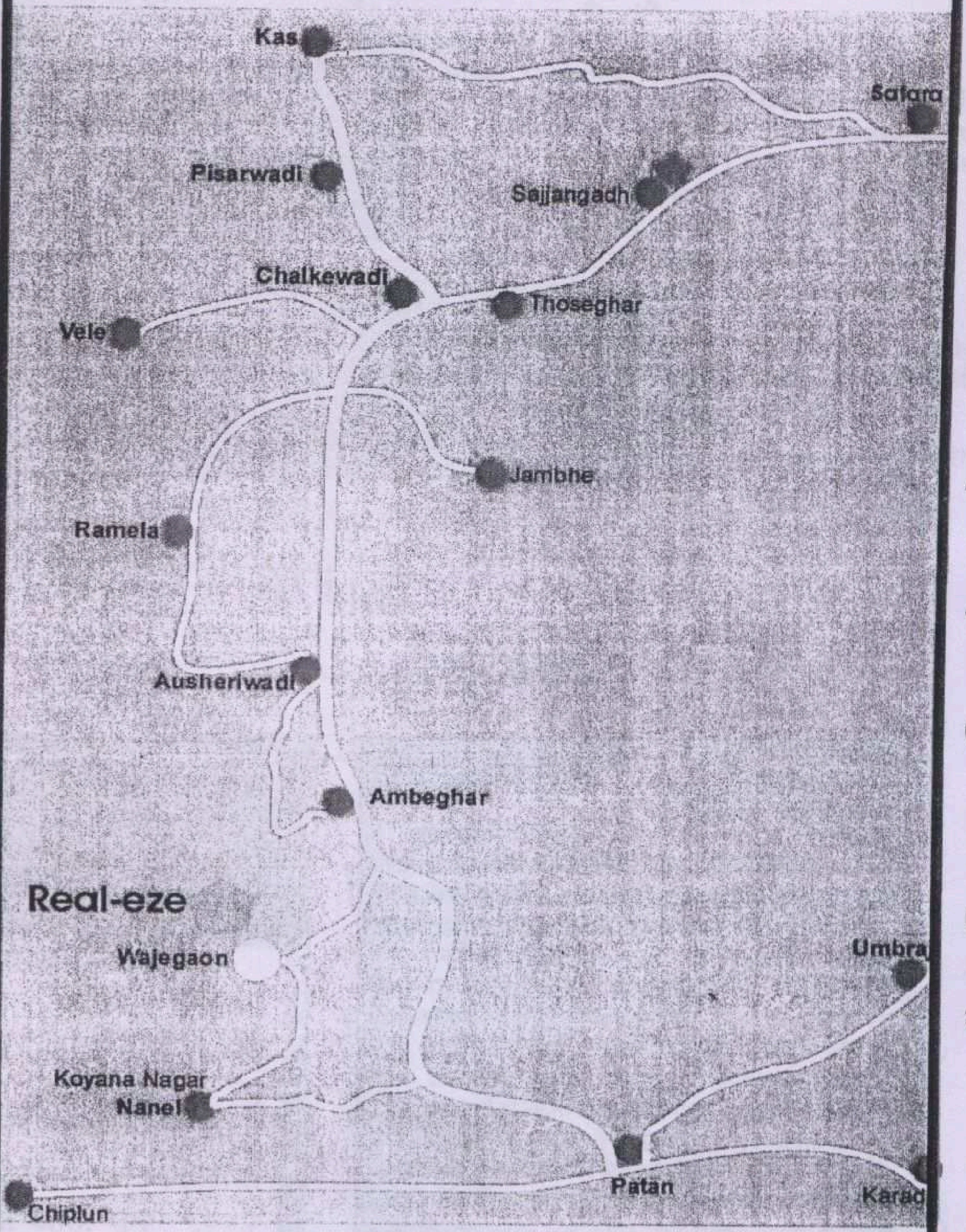

Mumbai To Wajegaon Via Thoseghar 310 km.

Mumbai To Wajegaon Via Patan 335 km.

Mumbai To Satara 260 km.

Mumbai To Wajegaon Via Chiplun (Kumbharli-Ghat) 345 km.

पर्यटकांसाठी आता 'न्यू महाबळेश्वर'

'एमटीडीसी'चा प्रकल्प : पाच हजार कोटी खर्चून पुनरुज्जीवन

शर्मिला कलगुटकर : सकाळ वृत्तसेवा

मुंबई, [illegible] [illegible] 'महाबळेश्वर' प्रकल्पाचे पुनरुज्जीवन [illegible]

...आलेला 'न्यू महाबळेश्वर' प्रकल्प जागेच्या मान्यतेअभावी रखडला होता. 'एमटीडीसी'च्या अधिकृत सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार, या प्रकल्पासाठी लागणारी शंभर एकर जागा गेल्याच महिन्यात मंजूर करण्यात आली असून निविदाप्रक्रिया [illegible] [illegible] हा प्रकल्प मार्गी लागणार आहे. महाबळेश्वर ते कोयना धरणाच्या परिसरातील सर्वेक्षणाचे दोन टप्पे पूर्ण झाले असून 'न्यू महाबळेश्वर'मध्ये साहसी व धार्मिक पर्यटनाचा विकास विस्तार करावा, असा 'एमटीडीसी'चा मानस आहे.

तोरणमल हिल स्टेशनचाही विकास

नव्या महाबळेश्वरसोबतच नंदुरबार जिल्ह्यातील तोरणमल हिल स्टेशनचाही विकास दुसऱ्या टप्प्यात करण्यात येणार आहे. या प्रकल्पांना मिळणारा प्रतिसाद भरीव असेल, असा विश्वास 'एमटीडीसी'चे व्यवस्थापकीय संचालक विजय चव्हाण यांनी व्यक्त केला.

दै. सकाळ.
२६ मार्च २००९.

पर्यटकांसाठी ५००० कोटी खर्चाने 'न्यू महाबळेश्वर'

मुंबई, २० मार्च (वि.प्र.) – महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाने (एमटीडीसी) दोन वर्षांपासून रखडलेला 'न्यू महाबळेश्वर' प्रकल्प आता लवकरात लवकर पूर्ण करण्याचा निर्णय घेतला आहे. सुमारे ५००० कोटी रुपये खर्चाने साताऱ्याजवळ १००० एकर जमिनीवर हा प्रकल्प विकसित करण्यात येईल. एमटीडीसीच्या सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार नंदूरबार जिल्ह्यामधील तोरणमल हिल स्टेशनवर विकासकार्य सुरू करण्यात येतील.

जाहीर नोटीस

अॅड. [illegible] [illegible]
[illegible]

तमाम लोकांना विशेषतः मौजे मारुल तर्फ पाटण, ता. पाटण, जि. सातारा येथील लोकांना कळविण्यात येते की, मौजे मारुल तर्फ पाटण गावातील मिळकत सर्व्हे नं. [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], ४९३, ४१६, [illegible] ही लक्ष्मण रामू सावंत वगैरे रा. मारुल तर्फ पाटण यांचे मालकी व कब्जे वहिवाटीची असून ती आमचे अशिलांना खरेदी करणेचे ठरवून तशी रितसर विसार पावती करून दिलेली आहे व मिळकत विक्री करणेचा त्यांना पूर्ण हक्क व अधिकार आहे, असा भरवसा व खात्री त्यांनी दिलेला आहे. तर सदर मिळकतीवर कोणाचा बोजा, गहाण, दान, लिज, साठेखत, विसारपावती, दावा अगर हितसंबंध असल्यास त्यांनी ही नोटीस प्रसिध्द झाल्यापासून १५ दिवसांचे आत योग्य कागदपत्रांनिशी खालील पत्त्यावर संपर्क साधून आमची खात्री पटवून द्यावी, अन्यथा सदरची मिळकत पूर्णपणे निर्वेध व निजोखमी आहे, असे समजून अगर कोणाचे हक्क, हितसंबंध असतील तर ते जाणीवपूर्वक सोडून दिले आहेत, असे समजून आमचे अशील पुढील व्यवहार करतील. मग कोणाची कसलीही तक्रार चालणार नाही, याची नोंद घ्यावी.

ता. [illegible]/३/२००९ अशिलातर्फे अॅडव्होकेट

दैनिक पुढारी (सातारा
शुक्रवार २३ मार्च २००९

रविवार, २८ फेब्रुवारी २०१०

आंधळ्याने मागितला एक... सरकार देतेय तीन डोळे

■ हरीष पाटणे

सवलतींच्या योजनांद्वारे नवीन महाबळेश्वरमध्ये चांदीच चांदी

सातारा : आंधळा मागतो एक डोळा व देव देतो दोन डोळे' अशी प्रचलित म्हण आहे. परंतु नवीन महाबळेश्वर प्रकल्पासाठी महाराष्ट्राच्या पर्यटन धोरणातून खासगी गुंतवणूकदारांना मिळणाऱ्या सवलतींचा वर्षाव पाहिल्यास असा प्रकार अनुभवास येणार आहे. राज्य शासन व केंद्र शासनाने या खासगी गुंतवणूकदारांसाठी मोठ्या सवलतींच्या योजना जाहीर करून टाकलेल्या पायघड्या संशयास्पद आहेत.

नवीन महाबळेश्वर प्रकल्पासाठी राज्य शासन १५०० हेक्टर जमीन विना मोबदला देणार आहे. तर ३७०० हेक्टर जमीन सरकारी दराप्रमाणे खरेदी करणार आहे. ५३०० हेक्टर जमीन शासनाकडे अशाप्रकारे जमा होणार आहे. शासन खासगी गुंतवणूकदारांबरोबर करार करून एक भागीदारी कंपनी काढणार आहे व ही [illegible] तयार झालेली कंपनी जमिनीच्या विक्रीतून नवीन महाबळेश्वर प्रकल्पासाठी भांडवल उभारून नवीन महाबळेश्वरचा डोलारा उभा करणार आहे. सरकारने स्वस्तात जमीन संपादित करायची व खासगी गुंतवणूकदारांच्या घशात घालायची, असा [illegible] दिसून येतो. खासगी कंपनी जमीन खरेदीसाठी बाजारात उतरल्यास जमिनीच्या किमती गगनाला भिडतील व प्रकल्पाची किंमत आवाक्याबाहेर जाईल म्हणून सरकारने जमीन स्वतः संपादित करण्याचा निर्णय घेतलेला दिसत आहे.

[illegible] पर्यटन धोरणात जाहीर झालेल्या खालील सवलती नवीन महाबळेश्वर प्रकल्पाला मिळणार आहेत. जमीन खरेदी विक्रीवरील स्टॅम्प ड्युटी माफ, एन. ए. टॅक्स माफ, प्रॉपर्टी टॅक्स दहा वर्षांसाठी माफ, लक्झरी टॅक्स दहा वर्षांसाठी माफ, पाण्याचा दर औद्योगिक दराप्रमाणे म्हणजे १५ रुपये प्रति दहा हजार लिटर पाणी. वाहनांच्या रजिस्ट्रेशनमध्ये ५० टक्के नोंदणी शुल्क माफ व परमिट दरामध्ये ५० टक्के सवलत, पाणी व वीज दरामध्ये १० वर्षांसाठी वाढ नाही.

केंद्र सरकारने पर्यटन धोरणात जाहीर केलेल्या सवलती पुढीलप्रमाणे प्रकल्प अहवाल तयार करण्यास २५ लाख, प्रकल्पासाठी संपूर्ण जमीन खरेदी झाल्यानंतर ५० कोटी रुपयांचे अनुदान, त्याचे वाटप कामाच्या प्रगतीवर २५ टक्के, ५० टक्के व उर्वरित २५ टक्के असे होणार आहे.

राज्य शासनाने एका फतव्याद्वारे राज्याच्या सार्वजनिक बांधकाम, ऊर्जा व पाटबंधारे विभागाने त्यांच्या वार्षिक बजेटपैकी ५० टक्के रक्कम पर्यटन स्थळांच्या विकासासाठी खर्च करावी, असे जाहीर केले आहे. तसेच सरकारची महामंडळे असणाऱ्या एमएसआरडीसी, एमटीडीसी इत्यादी मंडळांनी त्यांच्या वार्षिक बजेटच्या ५ टक्के रक्कम खर्च करावी असाही आदेश दिला आहे. नवीन महाबळेश्वर प्रकल्प अस्तित्वात येण्याआगोदरच त्या परिसरातील रस्ते, विद्युत वाहक तारा व सब स्टेशनची कामे पूर्णत्वास गेली आहेत. २००[illegible] साली महाराष्ट्र रस्ते विकास महामंडळाने सातारा, [illegible]वाडी, घनकुसवडे ते पाटण असा रस्ता पूर्ण केला आहे. त्यांच्या वेबसाईटवर हा रस्ता नवीन महाबळेश्वरसाठी उपयोगात येणार आहे, असे म्हटले आहे. राज्य शासनाने २००४ साली नवीन महाबळेश्वरची घोषणा केली. त्या आगोदर दोन वर्षे महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ नवीन महाबळेश्वरसाठी तयार होते ही आश्चर्याची बाब आहे. सरकारने महाराष्ट्राच्या तमाम करदात्यांच्या पैशातून सुविधा निर्माण करायच्या व त्याची मुक्त हस्ताने लूट करण्यासाठी मोठ्या खासगी गुंतवणूकदारांना याचा ताबा द्यावा ही बाब महाराष्ट्राच्या जनतेसाठी अत्यंत लाजिरवाणी बाब आहे.